კვირა, მაისის 11 1919 წ.

ფასი 1 მანეთი.

№ 83.

წელიწადი მესამე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩვენი ქვეყანა

რედაქცია

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში აღნიშნული უნდა იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი, დაუბეჭდავ წერილებს რედაქცია არ ინახავს. ინახება მხოლოდ დიდი მოთხრობები.

რედაქცია ღიაა: დილის 9—2 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

კანტორა

გაზეთის ფასი; ერთი თვით 20 მან. 3 თვით 50 მ. **განცხადების ფასი:** სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 1 მ. და 50 კ. უკანასკნელზე 1 მ. ქალაქ გარედან მიღებული განცხადება ღირს ერთი ორად. **სამგლოვიარო განცხადება:** თითოჯერ არა უმეტეს სამი გამოცხადებისა 12 საათამდე 25 მ., 12 საათის შემდეგ 30 მან.

კანტორა ღიაა: დილის 8—2 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: ქუთაისი, თფილისის ქ., ფიჩხაძის ს. **ფოსტის ადრესი:** ქუთაისი ფოსტის ყუთი № 80.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის საგუბერნიო კომიტეტის ორგანო

ქუთაისის ვაჟთა მეორე გიმნაზია ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენებაც მოხდება 13 მაისს, სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში. იქიდან წირვასა და წესთ აგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავად ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდები ყოველ დღე, საღამოს 6 საათზე.

2—1.

ქუთაისის სადვორიან-მამულო ბანკი ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას, რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენებაც მოხდება 13 მაისს სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში. იქიდან წირვასა და წესთ აგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავათ ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე.

2—1

ქუთაისის საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოება ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას, რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა **საპატიო წევრი** ამა საზოგადოებისა, ცნობილი საზოგადო მოღვაწე,

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენებაც მოხდება 13 მაისს სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა, ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში იქიდან წირვისა და წესთაგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გამოსვენდება დასაკრძალავად ბაგრატის ტაძრის გალავანში-ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე.

2—1

ქუთაისის ქალაქის თვითმართველობა ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენებაც მოხდება 13 მაისს სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა, ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში, იქიდან წირვისა და წესთ აგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავათ ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე.

2—1

ღრმათ დამწუხრებულნი: მეუღლე პელაგია (ნესტა), შვილები: ბარბალე, კალისტრატე, ალექსანდრე, მარო, ნადია, ბიძაშვილი გერმანე და სიძეები: ამბერკი გაბელაშვილი და სარდიონ ქოიავა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ

გიორგი ანდრიასძე ცირეკიძის

გარდაცვალებას. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე საკუთარ სახლში კათოლიკების ქუჩაზე. გამოსვენება და დაკრძალვა მოხდება 13 მაისს (ახალი სტილით) დღით სამშაბათს ნაშუადღევის 4 საათზე.

2—1

8 ამ მაისს ნაშუადღევის ექვს საათზედ უეცრად გარდაიცვალა ცნობილი მხცოვანი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რასაც ღრმა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობთ განსვენებულის ბიძაშვილები ევპრაქსი ნიკოლოზის ასული ერისთვისა, ივდითი ნიკოლოზის ასული ჟორჟოლაძისა და ექიმი დავით ნიკოლოზის ძე ლორთქიფანიძე მეუღლით და სიძეები გიგო ივანეს ძე ერისთავი და კონსტანტინე გრიგოლის ძე ჟორჟოლაძე.

პანაშვიდები 10 ამ თვიდან საღამოს 6 საათზედ მესხეთის ქუჩაზედ ლოლაძის სახლში. გამოსვენება მოხდება სამშაბათს 13 მაისს დილით 9 საათზე კათედრალურ სობოროში, სადაც გადახდილ იქნება წირვა და პანაშვიდი, შემდეგ დაკრძალვა მოხდება ბაგრატის ეკლესიის გალავანში.

3—2

ქ. შ. წ. კ. ქუთაისის განყოფილება ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენებაც მოხდება 13 მაისს სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა, ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში, იქიდან წირვისა და წესთაგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავად ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში.

პანაშვიდები ყოველ დღე, საღამოს 6 საათზე. 2—1

ქუთაისის საურთიერთო ნდობის საზოგადოება

ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას, რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენება მოხდება 13 მაისს, სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა, ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში. იქიდან წირვისა და წესთ-აგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავათ ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე.

ქუთაისის სამეურნეო და სამრეწველო ბანკი

ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენება მოხდება 13 მაისს სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში. იქიდან წირვისა და წესთაგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავათ ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდები ყოველ დღე, საღამოს 6 საათზე.

ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა ბიურო

ღრმა მწუხარებით აუწყებს საზოგადოებას რომ 8 მაისს 5 საათზე გარდაიცვალა ცნობილი საზოგადო მოღვაწე

კირილე ბექანის ძე ლორთქიფანიძე

რომლის გამოსვენებაც მოხდება 13 მაისს სამშაბათს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში. იქიდან წირვისა და წესთ-აგების შემდეგ 1 საათზე მიცვალებული გასვენდება დასაკრძალავათ ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. პანაშვიდები ყოველ დღე, საღამოს 6 საათზე.

კვირას, 11 მაისს, საფიჩხიის ეკლესიაზე გადახდილი იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი

ვერა ივანეს ას ული ლოლაძის

სულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებს ნაცნობთ, მეგობართ და ნათესავთ მიცვალებულის შვილები. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე.

1—1.

განცხადება

განსვენებული კირილე ბეჟანის ძე ლორთქიფანიძის დამკრძალავი კომიტეტი საზოგადოების საყურადღებოდ აცხადებს შემდეგს:

1. მიცვალებულის გამოსვენება მოხდება სამშაბათს 13 მაისს დილის 9 საათზე საკუთარი ბინიდან (მესხეთის ქუჩა, ლოლაძის სახლი) საკათედრო ტაძარში, სადაც შესრულდება წირვა და წესთ აგება, შემდეგ, მიახლოვებით 1 საათზე, წასვენდება ბაგრატის ტაძრის გალავანში ქართულ მოღვაწეთა პანთეონში დასაკრძალავად.

2. გამოსვენებას, წირვა და წესთაგებას შეასრულებს მაღალმეუფე მიტროპოლიტი ნაზარ ქუთათელი სამღვდელოებისა და კრებულის თანამსახურებით.

3. სიტყვები წარმოითქმის მხოლოდ ორ ადგილს: საკათედრო ტაძრის წინ-მოედანზე და ბაგრატის ტაძრის გალავანში; ვისაც სურს სიტყვის წარმოთქმა სამშაბათ დილამდი უნდა გაუცხადოს კომიტეტის თავმჯდომარეს ან მდივანს.

4. ცხედარი გვირგვინებით შემკული არ იქნება. გვირგვინის მაგივრად მსურველს შეუძლია შეწირულება გაიღოს საქველმოქმედო დაწესებულებისთვის.

5. წესიერებას დაიცავს ახალგაზდობა.

კომიტეტის თავმჯდომარე ტრიფონ ჯაფარიძე, მდივანი ალექსანდრე მიქაძე.

2—1

საერთაშორისო ეთიკა.

ევროპა-ამერიკის სახელმწიფო კაცებმა ტანკებსა და ზედრედნოუტებს ერთი ახალი ცივი იარაღიც მიუმატეს, ესაა „საერთაშორისო ეთიკა.“

ეთიკა შედარებითი სულიერი თვისებაა, მაგრამ გამარჯვებულ კუალიციონერებს მგონიათ ზნეობისა და სამართლიანობას აბსოლიტიურ საზომად თავიანთი თავი აქვთ მიჩნეული.

ამ ჰოტენტონტურ ზნეობის სახელით მოკავშირეები მოითხოვენ გერმანეთის სახელმწიფოებრივ შემოქმედების დასაჭურისებას, „ტევტონთა ბოროტი სულის“ უსასტიკეს დასჯას.

შეურიგდება თუ არა თავის ბედს გერმანიის ხალხი და მოაწერს თუ არა ხელს ვერსალის გმირებიდან ნაკარნახევ საზავო პირობას, ეს დიდი კულტურულ-პოლიტიკური პრობლემაა.

დამახასიათებელი ისაა, რომ მოკავშირეებმა ერთობ ფართე ხასიათი მისცეს „საერთაშორისო კითხვას“ და სადაც მიუწვდება ხელი, ყველგან ცდილობენ მის განაღდებას.

კავკასიასაც „საერთაშორისო ეთიკის“ მასშტაბით ზომავენ.

მოკავშირეთა სარდლობას უკვე წარუდგენია ოსმალეთისათვის პირობა, სადაც სხვათაშორის ბათუმ-არტაანის შესახებ ნათქვამია, რომ პირველი ოსმალეთს გადაეცეს, ხოლო მეორე კავკასიის სახელმწიფოთათვის თავისუფალ ქალაქად გამოცხადდეს.

ინგლისურ გაზეთ „ტეიმსში“ აღნიშნულია ის მოტივაციები, რითაც საქართველოს სხეულიდან სჭრიან მოკავშირეები ბათუმს:

„ბათუმი და ბაქო ხიდია კასპისა და შავ ზღვას შუა და ის რკინის გზები, რომელიც აერთებს ამ ორ ხიდს ჩვენს სრულს უშუამავლო განკარგულებაში უნდა იქნესო.

რომანტიულ ფრაზეოლოგიით შეიარაღებულ გულისწყრომას დიდი წონა არ აქვს რასაკვირველია, მაგრამ მაინც ვიტყვით სხქვეყნოდ, რომ მოკავშირეთა სარდლობისგან საქართველოში შემოტანილ „საერთაშორისო ეთიკა“-ს ბათუმი და არტაანი ეხტიბარს მოუტეხს.

მოკავშირეთა სარდლობამ და განსაკუთრებით ინგლისმა არასოდეს არ უნდა დაივიწყოს საქართველოში ყოფნის დროს თუნდ ის, რასაც იგივე „ტეიმსი“ აღნიშნავს: „კავკასია აღმოსავლეთია და აღმოსავლეთს კი არასოდეს არ სწამდა გულწრფელობა დიდ სახელმწიფოებისა პატარა ერების საქმეში“.

სოციალისტურ მთავრობისაგან შექმნილი ანარხია ჩვენს რესპუბლიკაში, ჩვენი ხალხის ზნეობისა და პრინციპების დისციპლინის საკითხია და ამ გარემოებით ვერასოდეს ვერ ისაზრდოებს „საერთაშორისო“ ეთიკა.

ცუდია თუ კარგი ჩვენ ჩვენი ეთიკა გვაქვს და „ევროპის კონტროლიც“ იმდენად იქნება მისაღები, რამდენადაც ჩვენს გულში ხელის ფათურს არ დაიწყებენ.

† კირილე ლორთქიფანიძე.

კირილე ლორთქიფანიძე—მესამოცე წლების მოღვაწეთა ერთერთი უკანასკნელი წარმომადგენელი იყო.

საუკეთესო თავისი მეგობრები და ამხანაგები: სერგი მესხი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, გიორგი წერეთელი და სხ. კაი ხანია, დაჰკარგა და უკანასკნელ დროს თავს ობლად გრძნობდა.

ახალგაზდობა მას, როგორც ვითომ დრომოჭმულ მოხუცს, ერიდებოდა. ის კი იმდენად ზრდილობიანი და მორიდებული იყო, რომ სხვის საქმეში არ ეჩრებოდა.

და მარტოდ დარჩა: ალარავინ იყო, რომ ვისთვისმე თავისი გულნადები გაეზიარებია.

მერე რა საინტერესო მოხუცი იყო! შეიძლება, ვისმე მისი აზრები დრომოჭმულად ეჩვენებოდეს; მაგიერად კირილე ხომ ცოცხალი მოწმე იყო ქართული საზოგადოებრივი ისტორიის მესამოცე წლებიდან დაწყებული უკანასკნელ დრომდე!

მაშასადამე, ახალგაზდობა თუ გაურბოდა, ეს, რასაკვირველია, ახალგაზდობისავე ბრალია: ჩანს, ნაკლებად აინტერესებდა ახლობელი წარსული.

მეორე მხრით, კირილე ლორთქიფანიძის მსოფლხედვა არც ისე დრომოჭმულად ჩაითვლება, როგორც ზოგიერთსა ჰგონია.

კირილეს მსოფლხედვა—მესამოცე წლების მოღვაწეთა მსოფლხედვას წარმოადგენს. და ამ მსოფლხედვას დღეს განა გავცილდით?!

კირილე გაზ. „დროების“ ერთერთი მუდმივი თანამშრომელი იყო (1873 წ. დროებით ამ გაზეთის რედაქტორის მოვალეობასაც კი ასრულებდა).

გაზ. „დროების“ მიმართულება ხომ—დღეს უკვე ჩამოყალიბებულის ეროვნულ-დემოკრატიული მიმართულების წინამორბედი იყო.

წაიკითხე „დროების“ პირველი ნუმრის (4 მარტის 1866 წლის) მეთაური წერილი და მასში ამოიკითხავთ, რას და როგორ ფიქრობდენ მესამოცე წლების მოღვაწენი.

აი რას ამბობს ხსენებული მეთაური: გაზეთმა ხალხი კულტურულად უნდა აამაღლოს, საპოლიტიკო სარბიელზე უნდა გამოიყვანოს და ეროვნულად უნდა შეაკავშიროსო.

ეს იყო ამ გაზეთის მიმართულება და დედა-აზრი.

იმავე დროს გაზეთი სოციალურსა და ეროვნულ მომენტებს ერთმანეთთან არიგებდა, აკავშირებდა.

გაზეთი ესარჩლებოდა მუშას, გლეხსა და საზოგადოდ ყოველ ჩაგრულსა და ტვირთმძიმეს და ებრძოდა მოქალაქის თავმოყვარეობისა და ეკონომიურად შემავიწროებელ ძალებს, მევახშეობას, უსინიდისო ექსპლოატაციას, ადმინისტრაციის თვითნებობას, განმარუსებელსა და მოძალადე სასკოლო პოლიტიკას, ეროვნულ უფლებათა შემლახველს ადმინისტრაციულ პოლიტიკას, ფეოდალიზმის ნაშთებსა და სხ.

მაგრამ რეალური პოლიტიკის საზღვარს არა სცილდებოდა და თავისი ოცნება უტოპიის სფეროში არ გადაჰქონდა.

ერთი სიტყვით, ეს—იგივე ლიბერალურ-დემოკრატიული და თან ეროვნული მიმართულებაა, რომელზედაც ევროპისა და ამერიკის კულტურა და განათლება აშენდა და გაიზარდა.

ამ იდეას ემსახურებოდა განსვენებული კირილე თავისის ხანგრძლივი ლიტერატურულის და საზოგადო მოღვაწეობის განმავლობაში.

მაგრამ ერთი რამე უნდა აღვნიშნოთ, რაც კერძოდ კირილე ლორთქიფანიძეს ახასიათებს: თავის გამოჩენა არ უყვარდა.

მისი ბეჯითი მუშაობის წყალობით საქმე კეთდებოდა, მაგრამ არავინ არ იცოდა, კირილეს თუ საქმის გაკეთებაში წილი ედვა.

და, თუმცა კირილემ დიდი შრომა და ენერგია დახარჯა, როგორც „დროებაში“, აგრეთვე შემდეგ ქუთაისის გაზ. „შრომაში“ (მეოთხმოცე წლებში), მაგრამ ფართო საზოგადოება მას, როგორც ჟურნალისტსა და საგაზეთო მუშაკს, ვერ იცნობდა.

მერე, ვინ აწონის, რამდენი მოწინავე წერილი და პოლიტიკური და ახალი ამბავი დაუწერია, რამდენი კორესპონდენცია და კორექტურა გაუსწორებია!

მეორე მისი ღირს შესანიშნავი თვისება ის იყო, რომ წერა რიგი უყვარდა. ამ მხრით ის—ნამდვილი ევროპელი იყო.

და მხოლოდ მისი ხასიათის ამ ნიშნობლივ თვისებას უნდა ვუმადლოდეთ, ქუთაისის ეთნოგრაფიულ საზოგადოების მუზეუმს თუ ისეთი კომლექტები აქვს, რომელთა მსგავსსაც ვერცერთი სხვა მუზეუმი ვერ დაიქადებს.

მის მიერ ხსენებული საზოგადოებისთვის შეწირულ წიგნსაცავში თითქმის ყველა ძველის ქართულ პერიოდულ გამოცემის კომლექტებია და იმავე დროს სხვადასხვა ქართული წიგნის თვითო ცალი და რუსული წიგნების ისეთი ძვირფასი უნიკუმები, რომელნიც ამიერ კავკას... ში არსად მოიპოვება.

დიაღ! მისი წიგნთ საცავი—საქართველოს უკანასკნელი ისტორიის ფასდაუდებელი და შეიძლება ითქვას, ერთადერ... მასალაა.

მაშასადამე, კირილე ლორთქიფანიძ... როგორც ლიტერატურულ კოლექტორ... არანაკლები მნიშვნელობა აქვს, ვიდ... როგორც ჟურნალისტს.

დარჩა აღსანიშნავი მისი კიდევ ერ... შესანიშნავი ღირსება კირილე—საზოგადო კაცი იყო: თვითეული საზოგად... საქმე, კარგი თუ ავი, სასიამო თუ სა... რამე, მასში ყოველთვის გამოხმაურებ... პოულობდა.

და კირილეს მჭევრმეტყველური სი... ყვა ყველა ქართულ საზოგადო დაწესებ... ლებაში ჰქუხდა: წერა-კითხვის საზოგად... ების, ბანკის, სათავად-აზნაურო საკრებ... ბულოს, საქალაქო თვითმართველობ... საპედაგოგო საბჭოს, სხვადასხვა კულტუ... რული საზოგადოების კრებებზე.

და მისი სიტყვა ყოველთვის გულწ... ფელი და თან მკვეთრი, მოურიდებე... იყო.

კერძო ცხოვრებაში კი კირილე, პირ... ქით, მეტად თავდაბალი, ზრდილობიან... მორიდებული, სხვისი პიროვნების პატ... ვისმცემელი იყო.

მაშასადამე, კირილე ლორთქიფანიძე... როგორც ჟურნალისტმა, ლიტერატურუ... ლმა კოლექტორმა, საქმით საზოგად... მოღვაწემ, პოლიტიკურმა მებრძოლმ... და დიდბუნებოვანმა ადამიანმა ქართულ... ცხოვრებაში წარუშლელი კვალი აღნიშ... ნა.

მაგრამ სიცოცხლის უკანასკნელი წუ... თები დამწარდა, თავისი სიყმაწვილის ნატვრას—საქართველოს დამოუკიდებლობას—მოესწრო, მაგრამ ხედავდა, რომ ახალთაობამ მოლოდინი არ გაამართლა და ისეთი პირობები, რომელნიც დამოუკიდებლობის შერჩენისათვის აუცილებელია, ვერ შექმნა, და ეს მწუხარება სულის განტევების წუთამდის მიჰყვა.

განხორციელდება მისი ნატვრა?!—ჩვენზე კიდია: ჩვენი ბედი ჩვენს ხელშივეა.

ყოველ შემთხვევაში სამშობლო არ დაივიწყებს კირილეს, რომელმაც საქართველოს პოლიტიკური შენობის საძირკვლის ერთერთი ქვაც დასდო.

და საუკუნო იქნება ხსენება მისი!

ვასილ წერეთელი.

საზავო პირობები

ინგლისური პრესის ცნობები.

გერმანიამ უნდა აღიაროს საბოლოო გაუქმება ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულებისა და ყველა შეთანხმებისა, რომელიც 1917 წლის ნოემბრიდან გერმანიამ დასდო ყოფილ რუს. იმპერიის ტერიტორიაზე არსებულ მთავრობებთან და პოლიტიკურ პარტიებთან.

მოკავშირენი რუსეთს უტოვებენ ყველა უფლებას დაკმაყოფილებისას და იმ ზარალის ანაზღაურებისას, რომელიც რუსეთმა გერმანიისაგან უნდა მიიღოს ამ ხელშეკრულების ძალით.

გერმანიამ მოკავშირეების სასარგებლოთ უარი უნდა სთქვას ყველა ოკეანის იქით მდებარე სამფლობელოზე; გერმანიამ აგრეთვე უარი უნდა სთქვას ყველა უფლებაზე და პრივილეგიაზე, რომელიც მას მინიჭებული ჰქონდა ალჟეზირასის 1909 და 1911 წ. საფრანგეთ გერმანიის შორის დადებულ ხელშეკრულებით და აგრეთვე შერიფის იმპერიასთან (მაროკო) დადებულ ყველა ხელშეკრულებასა და შეთანხმებაზე.

გერმანია აღიარებს დიდი ბრიტანიის პროტექტორატს ეგვიპტეზე და უარს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყველა კაპიტულაციებზე და ეგ-თან, როგორც 1914 წ. აგვის დადებულ, ისე სხვა ხელშეკრუ-ე. გერმანია მოვალეა არ ჩაერი-ც ერთ მოლაპარაკებაში, რომელ-მის შესახებ დიდი ბრიტანია სხვადა სახელმწიფოებთან გამართავს. გერ-თანხმობას აცხადებს, რომ სუეცის თავისუფალ ნავოსნობის ოსმალე-ან მიღებული უფლებები ინგლისს ცეს, გერმანიაში შეზიდული ინგ-ეგვიპტული საქონელი ისეთივე ტესობით სარგებლობენ, როგორც სური საქონელი.

მანია იაპონიას უთმობს კიაო ჩაოს უფლებებს და უპირატესობებს, ს გზებს, მაღაროებს და კაბელებს, ლიც გერმანიამ შეიძინა შანდუნის ბ ჩინეთთან 1898 წ. მარტის 6 ულ და სხვა ხელშეკრულების ძა-იაპონიის ხელში გადადის აგრეთ-ნტაო-ციმაუს რკინის გზის და მა-ბის ექსპლოატაციის და მადნის მავების ყველა უფლება, გერმანიის ყოფი მთელი საქონელი უფასოთ იის ხელში გადადის.

ხედრო პირობები გულისხმობს სა-ხელშეკრულების ხელის მოწერას ორი თვის განმავლობაში გერ-არმიის დემობილიზაციას რო-საყოველთაო განიარაღებისკენ დგმულ პირველ ნაბიჯს. უნდა გა-ს გერმანიის ტერიტორიაზე ყვე-მანაკები და სამხედრო დაწესებუ-და დაქირავებულთაგან ჯარის შე-კანონის ძალას მიიღებს.

რმანიის ჯარის საერთო რიცხვი ,000 ით განისაზღვრება. ამ რიცხვში აგრეთვე არა უმეტეს 4000 ოფი-. გერმანიის ჯარის მოვალეობა იქ-საერთაშორისო წესრიგის დაცვა და რების დაცვა. უმთავრესი სარდლ-მოქმედება ადმინისტრატიულ ფარ-ით განისაზღვრება. გერმანიას ეკრ-ბა იყოლიოს გენერალური შტაბი. დრო სამინისტროს სამოქალაქო პე-ბაჟი და სხვა მაგარი დაწესებულებანი შემცირდეს ისე, რომ დარჩეს მხო-1913 წელს არსებულ რაოდენო-მეათედი ნაწილი. საომარი მასალა, ი და სხვა საქონელი მხოლოდ იმდე-ნდა დამუშავდეს, რამდენიც საკმარ-იქნება ისეთი რაოდენობის ჯარის-, როგორის დატოვებაც ნორმალუ-მთელი ზედმეტი იარაღი, ზარბაზნე-მასალა მოკავშირეთა განკარგულე-უნდა გადაეცეს. სრულიად შესწყდება მანიაში მოშხამულ და ცეცხლის წამ-ულ გაზების, ტანკების და აგრეთვე ნიან ავტომობილების შეზიდვა. გერ-ები მოვალენი არიან მოკავშირეებს ყობინონ ასეთი ქარხნების სახელწო-, ადგილი და აგრეთვე მათი ღირებ-მა. გერმანიას აკრძალული აქვს საო-მასალის და იარაღის დამუშავება და სახელმწიფოსათვის მიყიდვა. გერმან-ნება არა აქვს რეინის აღმოსავლეთით კილომეტრის მანძილზე შეინახოს ან ნოს რაიმე სიმაგრეები, ნება არა აქვს ეთვე ამ სივრცეზე იყოლიოს დროე-ან მუდმივი ჯარი. სიმაგრეთა განი-ება 3 თვის განმავლობაში უნდა მო-. საზღვაო პირობებით გერმანიის სა-აო ძალები არ უნდა აღემატებოდეს ეგ რაოდენობას: „დოიტშლანდ“-ის, „ლოტარინგია“-ს ტიპის 6 სამხედრო 6 მსუბუქი კრეისერი, 12 გამანად-ებელი და 12 სანაღმო ნავი; დაღუ-ხომალდების შესავსებათ ამდენივე აშენდეს. წყალ-ქვეშა ნავები გერმ-არ უნდა იქონიოს და ყველა ის , რომელიც ეხლა შენდება ან სხვა ით უნდა იქნეს გამოყენებული. 2 შემდეგ მეზღვაურთა, მათ შორის ოფიცრებისაც, რიცხვი 15,000-ს არ უნდა აღემატებოდეს. ის გემები, რომელნიც მოკავშირეთა ან ნეიტრალურ ნავთსადგურებშია დაკავებული, მოკავშირეებს უნდა გადაეცეს. 2 თვის განმავლებაში მოკავშირეთა ნავთსადგურებში უნდა გადასცენ აგრეთვე ის გემები, რომელნიც ხელშეკრულებაშია ჩამოთვლილი და ამ ჟამათ გერმანიის ნავთსადგურებშია. გერმანიამ თავის თავზე უნდა მიიღოს იმ გემების განადგურება, რომელიც ეხლა შენდება.

დამხმარე კრეისერები უნდა განაიარაღონ და სავაჭრო გემებით გადააქციონ. ერთი თვის შემდეგ გერმანიის ყველა წყალქვეშა ნავები, დაღუპულ გემების გადამრჩენი ხომალდები და წყალქვეშა ნავების დოკები, რომლის გამოყენება შეიძლება ორთქლის შეწყობით, ან ბუქსირით, მოკავშირეთა ნავთსადგურებში უნდა გადაიცეს. დანარჩენი გემები და აგრეთვე ის გემები, რომელნიც ეხლა შენდება, გერმანიამ სამი თვის განმავლობაში უნდა გაანადგუროს. ასეთი საშუალებით მიღებული მასალა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მრეწველობისთვის, მაგრამ უცხო სახელმწიფოებზე არ უნდა გაიყიდოს.

არაჩვეულებრივ შემთხვევის გარდა, გერმანიას ეკრძალება ყოველგვარი სამხედრო გემის და აგრეთვე წყალქვეშა ნავის აშენება ან შეძენა. სამხედრო გემები უნდა შეიარაღდეს ზარბაზნების განსაზღვრული რიცხვით და განსაზღრულ რაოდენობის სამხედრო მასალით. ყველაფერი ზედმეტი მოკავშირეებს უნდა ჩაბარდეს და მისი შენახვა აკრძალულია. სამხედრო ფლოტის პერსონალი შეკრებილ იქნება თავისუფალ დაქირავებით—აფიცრების, უკანასკნელი 25 წლის ვადით, მეზღვაურები 12 წლით. ბალტიის ზღვაში თავისუფალ გასვლის უზრუნველსაყოფათ გერმანიამ განსაზღვრულ მანძილზე ორ ზღვას შუა არც ერთი სიმაგრე არ უნდა ააშენოს. აკრძალულია ჩრდილოეთის და ბალტიის ზღვის შუა საზღვაო გზაზე ბატარეების დაწყობა. ამ ადგილებში არსებული სიმაგრეები უნდა განადგურდეს. სხვა სიმაგრეები გერმანულ სანაპიროდან 50 კილომეტრის მანძილზე შეიძლება დასტოვონ თავდაცვისთვის, მაგრამ ახალი სიმაგრეების აშენება აკრძალულია, ისე როგორც მათი შეიარაღების გაძლიერება. ნაუენის, ჰანოვერის და ბერლინის უმავთულო ტელეგრაფის სადგურებით არ უნდა ისარგებლონ სამხედრო, საზღვაო და პოლიტიკურ საქმეებზე მოსალაპარაკებლათ, მოკავშირეთა მთავრობის ნებადაურთველათ, სამი თვის განმავლობაში, განსაკუთრებით კი უნდა ისარგებლონ ამ სადგურებით კომერციული მიზნით (მოკავშირეთა ზედამხედველობით). გერმანიის 14 კაბელი შეთანხმების მთავრობათა განკარგულებაში უნდა გადავიდეს. საჰაერო ფლოტის პირობებით გერმანიას ეკრძალება სამხედრო, საზღვაო და საჰაერო ძალების შენახვა, თუმცა გერმანიას უფლება ეძლევა იქონიოს 100 ჰაეროპლანი 1919 წ. 1 ოქტომბრამდე, განსაკუთრებით, მცურავ ნაღმების აღმოსაჩენად.

გერმანიის საჰაერო ძალის მთელი პერსონალის დემობილიზაცია 2 თვის შემდეგ უნდა მოხდეს, გარდა ათასი კაცისა (აფიცრებიანათ), რომელთაც შეუძლიათ სამსახურში დარჩენა ოქტომბრამდე. ჰაეროპლანების აშენება ან და მათი ნაწილების გაკეთება გერმანიის საზღვრებში 6 თვის განმავლობაში აკრძალულია. ყველა საზღვაო და სამხედრო ჰაეროპლანები და მათი მასალები სამი თვის განმავლობაში, ზემოხსენებულ 100 გიდროპლანის გარდა, მოკავშირეებს უნდა გადაეცეს. ხელშეკრულების ყველა პირობები გერმანიამ მოკავშირეთა კომისიის კონტროლის ქვეშ უნდა ასრულოს.

გერმანელ ტყვეების და დატყვევებულ მოქალაქეთა სამშობლოში დაბრუნების საქმე უნდა შეასრულოს მოკავშირეთა და გერმანიის მთავრობის წარმომადგენელთაგან შემდგარმა კომისიამ. გერმანიის სამხედრო ტყვეებს და დატყვევებულ მოქალაქეებს შეუძლია დაუყოვნებლივ სამშობლოში დაბრუნდენ, თუ გერმანიის მთავრობა ამას თავის თავზე მიიღებს.

მოკავშირეები საქვეყნოთ სამართალში მისცემენ ექს-კაიზერს „საერთაშორისო ეთიკის და დადასტურებულ ხელშეკრულებათა უაღრესათ შეურაცხყოფისთვის“.

ჰოლანდიას მიმართავენ თხოვნით გასცეს კაიზერი და დაინიშნება განსაკუთრებული ტრიბუნალი, რომელიც შესდგება 5 დიდ სახელმწიფოსაგან წარდგენილ თითეულ მოსამართლისაგან. გასამართლებას საფუძვლათ უნდა დაედოს საერთაშორისო პოლიტიკის უმაღლესი პრინციპები და განაჩენი სამსჯავრომ უნდა გამოიტანოს. სამხედრო ტრიბუნალებს დანიშნავენ, კიდევ იმ პირთა გასასამართლებლათ, რომელთაც ბრალათ ედება ომის ჩვეულებათა და კანონების დარღვევა და გერმანიის მთავრობა მოვალეა ასეთი დამნაშავეები გასცეს. დამნაშავეთ უფლება ექნებათ ამოირჩიონ დამცველები. გერმანიის მთავრობამ სამსჯავროს უნდა მიაწოდოს ყველა ის საბუთები და ცნობები, რომელიც საჭირო იქნება. გერმანია აღიარებს საკუთარ და თავის მოკავშირეთა პასუხისგებლობას ომის დაწყებაში, მოკავშირეთათვის მიყენებულ ზარალისა გამო, რომელშიაც, როგორც ეს გამოძიებამ დაამტკიცა, მოკავშირეებზე გერმანიის და მის მოკავშირეთა თავდასხმამ გამოიწვია, მოკავშირეები აღიარებენ, რომ გერმანიას ძალიან მცირე რესურსები აქვს, რადგან მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული, რომ რესურსების მუდმივი შემცირება, რაც გამოწვეულია ხელშეკრულების სხვა პირობებით, რომელიც მოითხოვს ზარალის და დანაკლისის ანაზღაურებას. გერმანიისაგან 7 მთავარ მუხლის თანახმათ, მოითხოვენ მოქალაქეთათვის მიყენებულ ზარალს. გერმანია მოვალეა გადაიხადოს ბელგიის მიერ 1918 წ. ნოემბრის 11-მდე მოკავშირეთაგან აღებული სესხები, რომელიც გამოიწვია გერმანიის მიერ 1839 წლის ხელშეკრულების დარღვევამ.

ამ მიზნით ზარალის ანაზღაურების კომიტეტის 40 პროცენტი დაუყოვნებლივ ბონებით უნდა მიეცეს იმ ჯამის რაოდენობა, რომელიც გერმანიამ ზარალის ასანაზღაურებლად უნდა გადაიხადოს განსაზღვრავენ და აუწყებენ გერმანიას საქმის მოსმენის შემდეგ, არა უგვიანეს 1921 წლის, მაისის 1-სა, ზარალის ანაზღაურების მოკავშირეთა კომისიის სხდომაზე. იმავე დროს შეადგენენ 30 წლის განმავლობაში გერმანიის მიერ ფულის გადახდის ანგარიშს. გერმანია აღიარებს, რომ დაუყოვნებლივ უნდა გადაიხადოს პირველი ნაწილი, მთელი ზარალის ასანაზღაურებლად გადადებული. გერმანია მოვალეა 2 შემდეგი წლის განმავლობაში 1000 მილიონი გადაიხადოს ოქროთი, საქონლით, სესხით, ანდა სხვა რაიმე სახით. ეს ჯამი შედის იმ მილიონების პირველ ათასში, რომლის შესახებაც აღნიშნულია, რომ ზოგიერთი ხარჯები, როგორც მაგალითად საოკუპაციო არმიის შესანახად და სურსათის ახალი მასალის შესაძენათ გაღებული შეიძლება ჩაითვალოს სესხით და ნედლის მასალის გადახდის ვადის დანიშვნა მოკავშირეებზეა დამოკიდებული. იმის გამოსარკვევლათ, შეუძლია თუ არა გერმანიას ფულის და რამდენის გადახდა, ზარალის ანაზღაურების კომისიამ უნდა განიხილოს გერმანიის გადასახადთა სისტემა და უნდა დაავალოს გერმანიას, რომ გადასახადში დაადოს ყოველგვარ საგნებს და პირველ ყოვლისა აქედან აღებულ ფულით დაფაროს შინაური სესხები და ზემოხსენებული გადასახდელი ფული. შემდეგ, რომ დავრწმუნდეთ, რომ გადასახდელი გერმანიაში ისევე პროპორციონალურათაა განაწილებული, როგორც სხვა იმ სახელმწიფოებში, რომელთა წარმომადგენლებიც კომისიაში არიან, გერმანიას საშუალებას მისცემენ კომისიას წარმოუდგინოს ყველა ხელშეკრულებები გადასახადების შესაძლებლობის შესახებ. კომისიას უმთავრესათ პარიზში ექნება ბინა. ის იქნება მოკავშირეთა სააგენტო ზარალის ანაზღაურებისა და განაწილებისათვის. კომისიას შეუძლიან გერმანიას მოსთხოვოს დრო გამოშვებით ბონების ან სხვა ობლიგაციების გამოშვება, აუცილებელ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლათ. ამის გამო გამოიკვლიეს, როგორც გადასახდელ ჯამის განაწილება, ისე პროცენტების რაოდენობა.

ახალი ამბავი

ქ უ თ ა ი ს ი.

კირილე ლორთქიფანიძის გარდაცვალების გამო. 9 მაისს დღის 1 საათზე საადგილ-მამულო ბანკში შესდგა სხვადასხვა დაწესებულებათა წარმომადგენლების კრება და გადაწყვიტეს განსვენებული კ. ლორთქიფანიძე დაკრძალონ სამოქალაქო წესით ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში (ბაგრატის ტაძრის გალავანში). ამავე კრებაზე არჩეულ იქნა დამკრძალავი კომიტეტი. იმავე დღეს საღამოს 6 საათზე შეიკრიბა დამკრძალავი კომიტეტი, რომლის დადგენილება ჩვენი გაზეთის მეორე გვერდზე იბეჭდება.

✦ **კ. ლორთქიფანიძის ხამკითხველო.** განსვენებულმა კ. ლორთქიფანიძემ თავისი შესანიშნავი ქართული ბიბლიოთეკა შესწირა ეთნოგრაფიულ საზოგადოებას, რომლის საპატიო წევრათაც განსვენებული ირიცხებოდა. ბიბლიოთეკა ერთად ერთ ქონებას წარმოადგენდა განსვენებულისას. ეს ბიბლიოთეკა დიდი განძია ქართული მუზეუმისათვის.

✦ **ფოთი.** 4 მაისს, ღამით მასტეხეს შალვა ფაჩულიას დუქანი, საიდანაც წაიღეს 10,000 მანეთი და სხვადასხვა საქონელი.

✦ **ყაჩაღობა ხონის გზაზე.** 28 აპრილს ხონისკენ ეტლით მიმავალ მგზავრებს დახვდენ ბოროტ გამძრახველნი. გაცარცვეს მგზავრები და წაიღეს 5,000 მან. და სხვადასხვა ნივთები. ერთი მცხოვრებელთაგანი ზაქარია მაჭარაძე შეიპყრეს. სხვა მცარცველების დასაპატიმრებლათ ზომებია მიღებული.

✦ **ფოთი.** 28 აპრილს საღამოს 8 საათზე ბოროტ გამზრახველება ჯარის კაცის ტანისამოსში შეიარაღებულებმა გაცარცვეს მარიამ ბაუერის ოჯახი, საიდანაც წაიღეს ძვირფასი ნივთები და 113000 მან. კერენსკის ფული. ის ცარცველები აღმოჩდენ ჯარისკაცები მიხეილ ჯატურია, მარიამ გოგიჩაშვილი და ტიმოთე ცანავა, აგრეთვე გამოირკვა რომ მათ დახმარებას უწევდა ბაუერის მოსამსახურე მარიამ ჩონჩუკი, რომლებიც ადგილობრივმა მილიციამ დააპატიმრა.

✦ **ტუსაღების ზაქცევა** საგუბერნიო ციხიდან გაიქცა სამი ტუსაღი.

✦ **ფოთი.** ფოთის მილიციის უფროსმა დააპატიმრა მარგალიტა კეკულის ასული, როგორც ყაჩაღ ყარამან ბორჩხაძის შემნახველი.

◆ კრება დღეს დილის 11 საათზე საურთიერთო ნდობის საზოგადოების დარბაზში დანიშნულია ქუთაისსა და ქუთაისის გუბერნიაში საკომერციო ცოდნის გამავრცელებელ საზოგადოების კრება. განსახილველია: 1) წარსულ წლების ანგარიშები, 2) მომავალი წლის ხარჯთ-აღრიცხვა, 3) მოხსენება საკომერციო სასწავლებელზე, 4) გამგეობისა და სამზრუნველო საბჭოს არჩევა და სხვა.

◆ პავლე ნიკოლოზის ძე კუბლაშვილი გვთხოვს გამოვაცხადოთ, რომ ქ. ქუთაისში მან დაჰკარგა უვადო პასპორტი, მნახველს სთხოვს შემოიტანოს გაზ. „ჩვენი ქვეყნის" რედაქციაში.

◆ დღეს 11 მაისს 1919 წ. დილის 11 საათზე დანიშნულია ქუთაისის განყოფილების ქართულ ტეხნიკურ საზოგადოების საზოგადო კრება ქ. ქუთაისის სამხედრო-ბინათა დისტანციის შენობაში (ჰავჰავაძის და ინჟენერის ქუჩების კუთხე). შემდეგი დღის წეს-რიგით:

1. დამტკიცება ახალი წევრებისა რ. ბ. სკლიაროვის მოხსენება „რიონი და მისი ცხოვრება" უმთავრესი ტეზისები ა) მდინარე მსოფლიოში ბ) რიონი ისტორიულ ეპოქაში გ) რიონი გავლენა კაცობრიობის განვითარებაზედ დ) რიონის ცხოვრებასთან ე) ტეხნიკური ცნობები 4) მომდინარე საკითხები. დასწრება შეუძლიანთ არა წევრებსაც.

◆ ქუთაისის სისხლის სამართლის მილიციის უფროსმა შეიპყრო ივანე ოსმალისძე მჟავანაძე როგორც არა საიმედო პირი და საგუბერნიო ციხეში მოათავსა.

◆ თითო თვის ციხე. შინაგან საქმეთა ინსპეკტორმა ქურდობისათვის თითო თვით ციხეში ჩასვა ერმილე რუსაძე და ალექსანდრე ნიქაბაძე.

◆ მაზრის კომისრის თხოვნისამებრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ინსპექტორის მოადგილემ ს. გეგელაშვილმა ხონის მეეტლე-მედილიჟნეებს წინადადება მისცა, რათა დაიქირაონ და მუდმივათ იყოლიონ მგზავრობის დროს დარაჯები.

◆ ზუგდიდის ციხის მდგომარეობა. ზუგდიდის ციხის ინსპექტორი იტყობინება რომ ციხის მდგომარეობა ფინანსიურის მხრით კრიტიკულია. პოდრაჩიკები უარს აცხადებენ მიაწოდონ ციხეს, როგორც აქამდის, საჭირო მასალა, ფულის მიუღებლობის გამო.

◆ ქალაქის საბჭოში. ხვალ 12 მაისს ქალაქის საბჭო გაარჩევს შემდეგ საკითხებს. 1) ეპიდემიასთან ბრძოლა და საეპიდემიო გადასახადი. 2) ქალაქის განკარგულებაში სამინისტროდან ახლად გადმოსული სკოლების მასწავლებლების ჯამაგირის გათანასწორება ქალაქის სკოლების მასწავლებელთა ჯამაგირთან. 3) ქალაქის ფარგლებში აგრარიული რეფორმის გატარება. 4) საკითხი სავაჭრო-სამრეწველო დაწესებულებებში მოსამსახურეთათვის ნორმალური დასვენების შესახებ. 5) გამგეობის მოხსენება ივანოვის ქუჩის შესახვევში მდებარე გზის გასაფართოებლათ ადგილის დათმობის შესახებ. 6) საგუბერნიო საშემოსავლო გადასახადის საკრებულოში ქალაქის წარმომადგენლების არჩევა. 7) წმ. ნინოს საქალებო გიმნაზიაში ქალაქის წარმომადგენლის არჩევა. 8) გამგეობის დადგენილება ღარიბ ბავშვებზე მზრუნველ საზოგადოებას ერთდროული დახმარებით სახით მიეცეს 3000 მან. 9) გამგეობის დადგენილება მიეცეს ერთდროული დახმარებათ იონა კემულარიას 100 მანეთი. 10) ჯარის-კაცთა საგარნიზონო უნივერსიტეტის და სკოლის მუდმივი ბინისათვის სათანადო ადგილის მოძებნა. 11) ქალაქის გამგეობის მოხსენება ძველი თფილისის ქუჩის მესამე შესახვევის გასაფართოებლათ ადგილის შეძენის შესახებ.

ალ. გარსევანიშვილის სიტყვა I მაისს.

მუშათა კლუბი „ინტერნაციონალი" ქუთაისში

მიმდინარე წლის პირველი მაისი ღირს აღსანიშნავია ქუთაისის მცხოვრებთა ისტორიაში. ამ დღეს აქ გაიხსნა მუშათა კლუბი „ინტერნაციონალი".

აუდიტორია, სადაც იდღესასწაულეს ამ ახალი დაწესებულების გახსნა, წარმოადგენს საკმაოდ ფართო ზალას, სადაც 500 მეტი მსმენელი დაეტევა. სცენა პატარაა, მაგრამ კარგად მოწყობილი. აქვე გამართულია სინემატოგრაფიც.

კლუბის გახსნის დროს დიდძალი ხალხი დაესწრო. დღესასწაულის პროგრამა საინტერესოდ იყო შედგენილი. პირველ განყოფილებაში წარმოთქვეს საზეიმო სიტყვები და მონაწილეობა მიიღეს ადგილობრივ სარევოლიუციო ორგანიზაციების და კულტურულ დაწესებულებათა წარმომადგენლებმა. ჯერ მიესალმა ცენტრალურ საბჭოს და მუშათა სახელით ვ. სხირტლაძემ. ფედერალისტების და მაშვრალთა პარტიის მონდობილობით ილაპარაკეს გ. ფარქოსაძემ და ს. გერსამიამ, ქალაქის თვითმართველობის სახელით მოკლე და ლამაზი სიტყვა წარმოსთქვა ს. როზაქიძემ. ამ კლუბის დაარსებას მიესალმენ დრამატიული საზოგადოების სახელით ი. პურადაშვილი და სახალხო უნივერსიტეტის სახალხო ამავე საზოგადოების თავჯდომარე ალ. გარსევანიშვილი. ილაპარაკეს აგრეთვე ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურეთა, მუშა ქალთა და რკინის გზის კომიტეტის წარმომადგენელებმაც.

ყოველ სიტყვის დასრულების შემდეგ გვარდიელთა სამხედრო მუსიკა უკრავდა „მარსელიეზას".. ასე დასრულდა პირველი განყოფილება. მეორე განყოფილებაში გამოვიდა კავსაძის მიერ მომზადებული მგალობელ მუშათა გუნდი და შეასრულა რამოდენიმე სიმღერა. ახალმა ხორომ კარგი შთაბეჭდილება დასტოვა მსმენელებზე, განსაკუთრებით მოეწონა ხალხს ქალების ხმები. ხორო გალობდა გაბედულათ და მკაფიოდ ისმოდა სიტყვები. მესამე განყოფილება იყო დეკლამაცია. საერთოდ კითხულობდენ სხვადასხვა მგოსანთა ნაწარმოებს, თუმცა ზოგიერთმა თავისი საკუთარი ლექსებიც გაგვაცნო. მოგვეწონა ახალგაზდა მუშის ირ. ტოფაძის ორი ნაწარმოები და აგრეთვე პოემა „საკიამუნის" წამკითხველიც ვ. ადამია. ორივენი დააჯილდოვეს მხურვალე ტაშის ცემით.

საერთოდ დღესასწაულმა შესაფერი შთაბეჭდილება მოახდინა ხალხზე და საზოგადოება მეტად კმაყოფილი დარჩა. უსურვებთა ამ ახალ კლუბს სრულ წარმატებას და მის მოთავეებს ენერგიას..

დასასრულ მომყავს ალ. გარსევანიშვილის სიტყვა: მოქალაქენო! დღეს ევროპის და ამერიკის განათლებულ ქვეყნებში მუშათა კლასი შეგნებულად დღესასწაულობს პირველ მაისს. ისმის იქაურ განათლებულ მუშათა გუგუნი და გულის სიღრმიდან ამოძახილი „გაუმარჯოს ინტერნაციონალს".

და ქართველი მუშებიც ზოგი ამ აზრათ გატაცებულნი, ზოგი კი მიბაძვით, მათ მაღლა ბანს აძლევენ. მაგრამ ჩემი ღრმა რწმენით და დაკვირვებით ამ იდეის სიძლიერე შეგნებულად ესმის მხოლოდ ქართველ დემოკრატიის უმცირესობას, განსაკუთრებით იმ ნაწილს, რომელიც ცხოვრობს ქალაქად და მიუღია ცოტაოდენი სწავლა განათლება. უმრავლესობას კი, ფართო მასას, ინტერნაციონალის მნიშვნელობა სრულიად არ ესმის. ჩემ სიტყვებს საწყენად ნურავინ მიიღებს. ჭეშმარიტებისადმი მისწრაფება მაიძულებს მე აღვნიშნო ეს ფაქტი.

ჩვენ კი უნდა ვეცადოთ, რომ ფართო მასამაც შეიგნოს ამ აზრის სიმდიდრე და ეს მოხდება მხოლოდ მაშინ, როცა იგი განათლდება სწავლით და შეიძენს ცოდნას მეცნიერების სხვადასხვა დარგიდან. ჩვენ ზნეობრივ მოვალე ვართ, მოვფინოთ მთელი საქართველო მრავალნაირ განმანათლებელ და კულტურულ დაწესებულებებით. აი ერთი ასეთი დაწესებულება არის სწორედ ის მუშათა კლუბი, რომლის გახსნას დღეს ასე აღფრთოვანებით ვდღესასწაულობთ. აქ მოხდება ლექციების კითხვა, გაიმართება წარმოდგენა, სინემატოგრაფიული სეზონები და მეცნიერული საუბრები.

სახალხო უნ—ტის სახელით მოგილოცავთ ამ იშვიათ დღესასწაულს; სულით და გულით ვუსურვებ მუშათა კლუბს „ინტერნაციონალს" წინსვლას ქართველ დემოკრატიის საკეთილდღეოთ. ამასთანავე ვსარგებლობ შემთხვევით და გამოვსთქვამ ჩემ გულითად სურვილს—არ დაივიწყოს ჩვენს დემოკრატიამ თავისი ტურფა სამშობლო, შეისწავლის იგი ყოველ მხრივ. მოქალაქენო! მუდამ გახსოვდეთ მგოსნის სიტყვები: ქვეყანა, რომ დაიაროთ, გადალახოთ მთა და ბარი, სამშობლოზე ტკბილი მხარე არსად არი, არსად არი!.. დიახ, თქვენ უნდა ჯერ სავსებით შეიგნოთ სამშობლოს იდეის სიძლიერე, განსიმსჭვალოთ მისი სიდიადით და მაშინ უფრო ადვილათ შეითვისებთ ინტერნაციონალის მნიშვნელობასაც... მაშ გაუმარჯოს ქართველ ერს და ხალხთა შორის ძმობას!.. გაუმარჯოს შეგნებულ ერთობას და მტკიცე სულიდარობას.

გრიშა მეგრელიშვილის მეგობრებს, ნათესავ-მეგობართ და ნაცნობთ.

ჩვენ, გრიშას ახლო მეგობრებმა და მის წმინდა ხსოვნის პატივისმცემლებმა ვიქონიეთ მსჯელობა გრიშას ხსოვნის ღირსეულად აღნიშვნის შესახებ და გადავწყვიტეთ: ახლო მომავალში მივი[illegible] მის საფლავზე და [illegible] ნაწერების [illegible] დან წიგნად [illegible]

ვთხოვთ ძვირფას გრიშას ძმობილ[illegible] ნათესავ-მეგობართ და ნაცნობთ ხელ[illegible]წერებიდან ან დაბეჭდილი ლექსებ[illegible] თუ რამ მოგეპოვებათ შეგვინახოთ. ა[illegible]თვე ვსთხოვთ როტმისტრ სერგო [illegible]ძეს ფოტოგრაფიულ სურათად გადა[illegible] ბოს ის ადგილი (ახალციხეში) სა[illegible] მტრებთან ომში გმირულად დაიღუპა [illegible]შა!..

გრიშას ახლო მეგობრები: გ. ლეონ[illegible] მიხ. ხერხეულიძე, ვახ. კილაძე, ნ. [illegible]ხოველი, ირ. დიდიძე და მიხ. ლოლ[illegible]რიძე.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია.

კბილის ექიმი ნ. ა. მხე[illegible] ღებულობს ავადმყოფებს დილით 9 [illegible] საათამდე. ივანოვის ქუჩა, დუჩა[illegible] სახლი. 24

ექიმი ბიქტორ ნიკიფო[illegible] ძე ხუსკივაძე ღ[illegible]ლობს ავათმყოფებს დილით 9—2 [illegible]თამდე, საღამოს 4—7 საათამდე. ძვ[illegible] თბილისის ქუჩა, ქორქაშვილის სახლ[illegible] 24

ექიმმა ი. ჩარექო[illegible] განაახლა ავადმ[illegible]ფების მიღება. იღებს მხოლოდ კანის ვენერიულ ავადმყოფებს დილით 12 საათამდის, საღამოს 6—8-დის. ლევაშოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახლ[illegible] 24

კვირას მაისის 11 დილის 11 საათზე,

საურთიერთო ნდობის საზოგადოების დარბაზში (მიხეილის ქუჩა) მესამე[illegible] დანიშნულია ქ. ქუთაისისა და ქუთაისის გუბერნიაში

საკომერციო ცოდნის გამავრცელებელ საზოგადოების

კრება.

კრების საგანი:
1) წარსულ წლების ანგარიშები,
2) მომავალი წლის ხარჯთ-აღრიცხვა,
3) მოხსენება საკომერციო სასწავლებელზე,
4) გამგეობისა და სამზრუნველო საბჭოს არჩევა,
5) სხვა საკითხები.

წევრებს ვსთხოვთ აუცილებლათ დაესწრონ.

საკომერციო სასწ. სამზრუნველო საბჭო. 1

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა

საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ნაფიცი მსაჯულთა ამოსარჩევი კან[illegible]დატების საერთო სია უკვე შედგენილია. ყოველ მოქალაქეს უფლ[illegible]ება აქვს ორი კვირის განმავლობაში, ე. ი. მდგომარე 1919 წლის 10 [illegible]ისიდან 24 მაისამდი, განუცხადოს ქალაქის გამგეობას, თუ ვინმე უ[illegible]ნონოდ არის შეტანილი, ან გამოტოვებული სიაში და ამ განცხადე[illegible] საფუძველიც წარმოუდგინოს.

2—2 ქუთაისის ქალაქის გამგეობა.

სოფლის მეურნეთა და კოოპერატივთა საყურადღებოდ.

ქალაქ ქუთაისში, ვორონცოვის ქუჩაზე ოცხელის შენობაში, ქუთ. სამაზრო გ[illegible]ბის ქვეშ, გაიხსნა „ინჟინერ ვ. ლ. კანდელაკის და ამხ." ტეხნიკური კანტო[illegible] განყოფილება. მიღებულია პირველი პარტია

სამეურნეო იარაღებისა:

ვერმორელის აპარატები, თოხები, ნაჯახები, წალდები, ცხენის, ხარის და კამბე[illegible]ნალ-ლურსმანი. ფასები ზედმიწევნით ხელ მისაწდომია. კანტორაში მიიღება აგრ[illegible]ვე შესაკეთებლად ან შრიფტის გამოსაცვლელად საწერ. მანქანები.

3—3 პატივისცემით დ. ს. ლანდია.

მსწრაფლმბეჭდავი „ძმობა" პუშკინის ქუჩა სახლი გოკიელის[illegible] ქუთაისში.